

PATVIRTINTA

Valstybinės įmonės Lietuvos oro uostų
generalinio direktoriaus

2023 m. rugsėjo d. įsakymu Nr.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2023-08-31 Nr. _____
Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas buvo atliktas valstybinės įmonės Lietuvos oro uostų (toliau – LTOU arba Įmonė) viešųjų pirkimų planavimo bei inicijavimo srityse vertinant pirkimų plano sudarymą, neplaninius pirkimus, rinkos tyrimo atlikimą bei pirkimus atliktus iš vieno tiekėjo ir personalo valdymo srityje atliekant LTOU struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų atrankas bei vertinant galimas visas susijusias rizikas atsižvelgiant ir į reglamentavimo kaitą po pasikeitusio LTOU statuso.</p> <p>LTOU veiklą viešųjų pirkimų srityje reglamentuojantys dokumentai:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;2. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas;3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas;4. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas;5. Europos Parlamento ir Tarybos 2014 m. vasario 26 d. direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB;6. Europos Parlamento ir Tarybos 2014 m. vasario 26 d. direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB;7. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. KS-339, „Dėl perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovų, pirkimo komisijos narių, asmenų, perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovo paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų ir pirkimų iniciatorių nusišalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
--	--

8. LTOU generalinio direktoriaus 2023 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. 1R-103 „Dėl viešųjų pirkimų komisijų sudarymo, pirkimų organizatorių skyrimo ir komisijų darbo reglamento patvirtinimo“;
9. LTOU generalinio direktoriaus 2023 m. liepos 31 d. įsakymas Nr. 1R-143 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“;
10. LTOU generalinio direktoriaus 2023 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1R-120 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;
11. Mažos vertės pirkimo vykdymo, metinio viešųjų pirkimų plano parengimo ir kt. procesai;

Personalo valdymo sritį atliekant LTOU struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavadotojų atrankos procedūras bei vertinant visas susijusias rizikas, reglamentuojantys teisės aktai ir procesai:

1. Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas;
5. LTOU generalinio direktoriaus 2022 m. balandžio 4 d. įsakymas Nr. 1R-55 „Dėl LTOU ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesų pakeitimo“;
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28d. nutarimas Nr. 1213 "Dėl Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos darbo tvarkos aprašo patvirtinimo";
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 247 patvirtintas Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir savivaldybių kultūros centruose, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga ir kurių dalininkės yra dvi ar daugiau savivaldybių, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Konkursų vykdymo tvarkos aprašas);

	<p>8. LTOU generalinio direktoriaus 2022 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-206 patvirtintas LTOU korupcijos prevencijos politikos aprašas;</p> <p>9. LTOU generalinio direktoriaus 2021 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1R-44 patvirtintas viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo LTOU tvarkos aprašas;</p> <p>10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1162 patvirtintas pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašas;</p> <p>11. LTOU generalinio direktoriaus 2020 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr.1R-52 patvirtintas LTOU darbuotojų atrankos procesas ir kt.</p> <p>KPT atliktas LTOU iniciatyva.</p>					
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas LTOU Saugos ir saugumo departamento direktorius Vidas Kšanasas;</p> <p>Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą atsakingi LTOU Saugos ir saugumo departamento Prevencijos skyriaus vadovė Eglė Savickė ir LTOU Saugos ir saugumo departamento Prevencijos skyriaus prevencijos specialistas Mindaugas Kavaliauskas.</p>					
<p>3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.</p>	<p>KPT vertinimas, surinkus jam atlikti reikalingą informaciją pradėtas 2023 m. liepos 24 d. Analizuotas laikotarpis nuo 2022-07-01 iki 2023-06-30, pagal poreikį ir kiti laikotarpiai. Taip pat atsižvelgta į LTOU statuso pasikeitimą.</p>					
<p>4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą:</p>						
<p>POVEIKIS</p>	<p>Katastrofinis</p>					
	<p>Kritinis</p>					
	<p>Pastebimas</p>	<p>R1 3</p>				
	<p>Žemas</p>					
	<p>Nereikšmingas</p>	<p>R2 1</p>				
		<p>Labai žema</p>	<p>Žema</p>	<p>Vidutinė</p>	<p>Aukšta</p>	<p>Labai aukšta</p>
<p>TIKIMYBĖ</p>						

<p>Rizikingumo lygis:</p> <p>Žalias rizikingumo lygis</p>	<p>Rizikos pavadinimas, tikimybė, poveikio lygis:</p> <p>R1 – galimas piktnaudžiavimas ar netinkamas pareigų atlikimas netinkamai planuojant viešuosius pirkimus, atliekant rinkos tyrimus bei organizuojant pirkimus iš vieno tiekėjo. P=3; T=1. Rizikos lygis: R=TxP; R1=3</p> <p>Poveikis vertinamas 3 balais, nes 2023 m. kovo 31 d. atlikus 2022 m. viešųjų pirkimų rizikingumo analizę, lyginant su 2021 m. duomenimis buvo identifikuota neplaninių viešųjų pirkimų augimo tendencija, taip pat nustatytas augantis viešųjų pirkimų iš vieno tiekėjo skaičius. Viena vertus, rinkos pasyvumą lėmė prasidėjęs karas Ukrainoje ir tiekimo grandinių sutrikimai. Tačiau pasitaikė atvejų, kai iniciatoriai ne visada galėjo pateikti rašytinius atlikto rinkos tyrimo duomenis.</p> <p>KPT atlikimo metu buvo analizuojami pirkimų planavimo procesai, teisinis reglamentavimas, praktika bei numatytos rizikų mažinimo priemonės. Neigiamą rizikos poveikį mažina aplinkybė, jog šiai rizikai suvaldyti ir procesui nustatyti buvo parengtas viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kuriame papildomai detaliau reglamentuojama nagrinėjama rizikingos srities kontrolė.</p> <p>Taip pat per analizuojamą laikotarpį buvo įgyvendintos visos prevencinės priemonės numatytos 2022 m. korupcijos pasireiškimo tikimybės analizėje, o būtent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. LTOU tinklapyje pradėta viešinti papildoma informacija apie viešuosius pirkimus; 2. paskirtas dar vienas darbuotojas atsakingas už prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę bei aiškiai reglamentuotos prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę atliekančio asmens/ų teisės bei pareigos (Prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę vykdomas asmuo pirkimų rizikingumą įvertina nuolat analizuodamas: informaciją apie numatomus vykdyti pirkimus, pateiktą pirkimų plane ar pirkimų plano pakeitimuose; Viešųjų pirkimų tarnybos, teismo, audito ar vidaus tyrimo metu nustatytus pažeidimus; pirkimų procese galimus rizikos veiksnius: „vieno tiekėjo“ pirkimų ir atmetusių pasiūlymų duomenis; Bendrojo viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) netinkamo kodo priskyrimą; nebūdingus, neįprastus ar pirmą kartą vykdomus pirkimus; techninių pasiūlymų vertinimo požiūriu sudėtingus pirkimus; gautų pasitvirtinusių pretenzijų skaičių ir duomenis; nepagrįstai aukštų ir (ar) specifinių kvalifikacijos reikalavimų tiekėjams nustatymą; nepagrįstai aukštų ir (ar) specifinių reikalavimų pirkimo objektui nustatymą; rizikos, susijusios su pirkimų procedūros vykdymu, bei pasiūlymų vertinimą; kitus netinkamus sprendimus viešųjų pirkimų procese; skirtingas Viešojo pirkimo komisijos narių nuomones, vertinant pasiūlymus; pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarkų reglamentavimus (nepaskirti atsakingi asmenys, nenustatytos ar netinkamai nustatytos procedūros, neatskirtos vykdymo, sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos); pirkimo sutarčių vykdymo priežiūros reglamentavimus; viešųjų pirkimų proceso audito rekomendacijas; kitą, svarbią su pirkimais susijusią informaciją. Kiekvienais metais viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę vykdomas asmuo atlieka praėjusių metų viešųjų pirkimų rizikų vertinimą pagal nustatytus kriterijus, kurios rezultatai pateikiami Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau - SM);
---	---

3. Taip pat per analizuojamą laikotarpį buvo organizuoti mokymai už viešuosius pirkimus atsakingiems darbuotojams apie pavyzdinį rizikų viešuosiuose pirkimuose sąrašą bei procedūrą, kai yra informuojami paskirti kompetentingi subjektai, o šiuose mokymuose dalyvavo 85 (aštuoniasdešimt penki) LTOU darbuotojai, dalyvaujantys viešųjų pirkimų procedūrose.

Analizės metu vertinama, kad priemonės pakankamos rizikos valdymui.

Tikimybė vertinama 1 balu, nes analizuojamu laikotarpiu LTOU vidiniu pranešimų kanalu nebuvo gauta nei vieno pranešimo, susijusio su LTOU darbuotojų galimu piktnaudžiavimu ar netinkamu pareigų atlikimu netinkamai planuojant viešuosius pirkimus, atliekant rinkos tyrimus bei organizuojant pirkimus iš vieno tiekėjo bei nebuvo atlikta tyrimų dėl darbo pareigų pažeidimų šioje srityje, t.y. nebuvo nustatytų atvejų, susijusių su šia rizika. Taip pat 2023 m. liepos 3 d. buvo patvirtintas naujas teisės aktas, kuriame nustatytos papildomos vidaus kontrolės priemonės - viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kas LTOU dar labiau sumažino rizikos tikimybę.

Ankstesnio patikrinimo dėl viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės vertinimo metu nustatyta, kad atlikus 2023 m. kovo 31 d. periodinį prevencinį LTOU viešųjų pirkimų rizikingumo vertinimą už 2022 m. bei išanalizavus esamus duomenis pastebėtos rizikos, kad padaugėjo neplaninių viešųjų pirkimų, viešųjų pirkimų iš vieno tiekėjo (kreipiantis į vieną tiekėją vadovaujantis PĮ ir LTOU MVP tvarkos aprašu, kai leidžiama kreiptis į vieną tiekėją) bei pasitaikė atvejų, kai stokojama atlikto rinkos tyrimo fiksavimo kontrolės.

Kadangi pastarieji trys rodikliai rodė kylančią rizikos dinamiką ir siekiant valdyti galinčius kilti rizikos veiksnius, atsakingas padalinys numatė šias riziką mažinančias ir kitas valdymo priemones:

1. Stiprinti viešųjų pirkimų kontrolę t.y. užtikrinti, kad viešųjų pirkimų iniciatoriai pateiktų pirkimų skyriui pirkimo rinkos tyrimo rezultatus iki pirkimo paskelbimo;
2. Papildomai informuoti iniciatorius apie poreikį stiprinti prevencinę kontrolę atliekant pirkimus iš vieno tiekėjo ir svarstyti galimybę, prieš įtraukiant į pirkimų planą, juos apjungti į vieną pirkimą;
3. Užtikrinti patvirtinto viešųjų pirkimų biudžeto ir viešųjų pirkimų plano palyginamąją kontrolę bei periodinę pirkimų plano peržiūrą metų eigoje.

Valdant nustatytas rizikas ir jos veiksnius, LTOU generalinio direktoriaus 2023 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1R-120 buvo reglamentuotos papildomos vidaus kontrolės priemonės, t.y. patvirtintas Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuriame aiškiai išdėstyti planavimo principai; rinkos analizės ir rinkos tyrimų atlikimas; metinis pirkimų plano sudarymas.

Atlikus aukščiau nurodytų teisės aktų palyginamąją analizę nustatyta, kad Apraše viename dokumente aptarti visi nurodyti rizikų aspektai ir papildomos jų vidaus kontrolės procedūros t.y.:

1. numatyta pareiga papildomai fiksuoti atliktus rinkos tyrimus Viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje - „VIPIS“ (toliau - VIPIS) bei detaliau aptartas pats tyrimo atlikimo ir informavimo procesas, kuris tuo pačiu

	<p>užtikrina ir suteikia informacijos tolimesnei viešųjų pirkimų atliktų iš vieno tiekėjo kontrolei užtikrinti;</p> <p>2. akcentuojama, kad pirkimų planas ir biudžetas turi būti suderinti tarpusavyje, t.y. einamųjų ar kitų metų biudžete (priklausomai nuo Sutarties vykdymo terminų) turėtų būti numatytos lėšos, kurias numatoma sumokėti tiekėjui sutarties vykdymo metu; taip pat pirkimų planas tvirtinamas ir paskelbtas teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau ne anksčiau nei sudarytas metinis LTOU biudžetas; iki bendro Pirkimų plano patvirtinimo pradedami Pirkimai tvirtinami atskirai, įtraukiant juos į preliminarų metinį pirkimų planą. Tokių Pirkimų įtraukimui į preliminarų metinį pirkimų planą taikoma tokia pati vizavimo ir tvirtinimo tvarka, kaip numatyta Pirkimų plano tikslinimo metu. Taip pat išimtiniais atvejais, kai tam tikro pobūdžio pirkimų tikslaus poreikio prognozuoti nėra įmanoma. Į Pirkimų planą tokie Pirkimai įtraukiami pagal poreikį (Neplaniniai pirkimai), vadovaujantis Metinių pirkimų planavimo procesu. Neplaninius pirkimus vizuoja ir tvirtina tie patys proceso dalyviai, kaip ir Pirkimų plano tvirtinime. Taip pat pirkimų plano tikslinimas galimas tik el. paštu pateikus pagrindimą ir atnaujintą poreikį viešųjų pirkimų skyriaus vadovui ar pateikiant naują poreikį planui VIPIS.</p> <p>Taip pat nustatyta, jog numatytos priemonės yra pakankamos rizikos valdymui, tačiau reikalinga nuolat stiprinti viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę ir užtikrinti kaip bus laikomasi naujo Aprašo ir LTOU korupcijos prevencijos politikos aprašo nuostatų. Taip pat periodiškai būtina tęsti su viešaisiais pirkimais susijusiems įmonės darbuotojams mokymus apie galimas viešųjų pirkimų rizikas bei viešųjų pirkimų planavimą, rinkos tyrimo atlikimą ir šio proceso fiksavimą.</p>
<p>Rizikingumo lygis:</p> <p>Žalias rizikingumo lygis</p>	<p>Rizikos pavadinimas, tikimybė, poveikio lygis:</p> <p>R2 – pasikeitus LTOU statusui galimas piktnaudžiavimas ir papildomos rizikos personalo valdymo srityje atliekant kandidatų į LTOU struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų pareigas atrankas bei vertinant su tuo susijusias rizikas, nes atsižvelgiant į teisės aktų taikymo nuostatas nebus galimybės taikyti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 5 str. 3 d., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 247 patvirtinto Konkursų vykdymo tvarkos aprašo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1162 patvirtinto pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašo. Tai gi, akcinė bendrovė Lietuvos oro uostai (toliau – AB LTOU) negalės atlikti darbuotojų, struktūrinių padalinių vadovų ir pavaduotojų atrankos anksčiau nurodytais tvarkos aprašais bei reikalauti iš kandidatų pateikti privačių interesų deklaracijas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka.</p> <p><i>P=1; T=1. Rizikos lygis: R=TxP; RI=1</i></p> <p>Poveikis ir tikimybė vertinami 1 balu, nes analizuojamu laikotarpiu LTOU vidiniu pranešimų kanalu nebuvo gauta pranešimų, susijusių su LTOU darbuotojų galimu piktnaudžiavimu ar netinkamu pareigų atlikimu netinkamai vykdant struktūrinių padalinių vadovų atrankas ar dėl jiems</p>

kilusių interesų konfliktų situacijų. Viešojo sektoriaus subjekto veiklai ir reputacijai įtaka nedaroma. Nepatiriama papildomų finansinių išlaidų, susijusių su rizikų poveikiu. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad pasikeitus Įmonės statusui iš pretendentų nebus galima reikalauti pateikti privačių interesų deklaracijos bei tai, kad nebus galima taikyti anksčiau galiojusio teisinio reglamentavimo laikytina, kad galima auganti tikimybė reputacinei žalai atsirasti.

KPT metu nustatyta, kad LTOU generalinio direktoriaus 2022 m. gruodžio 23 įsakymu Nr. 1R-206 patvirtinto LTOU korupcijos prevencijos politikos aprašo 3.2. p. numatyta, kad Įmonė, vykdydama personalo patikimumo užtikrinimą, vadovaujasi Korupcijos prevencijos įstatymu bei Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau - STT) patvirtintomis rekomendacijomis ir siekdama įvertinti asmenų patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę organizuoja kreipimąsi į STT dėl informacijos apie atitinkamus asmenis pateikimo. LTOU yra paskirtas už sąrašą dėl kurių teikiamas prašymas STT pateikti informaciją, sudarymą, atnaujinimą, paskelbimą interneto svetainėje, kreipimąsi į STT dėl informacijos apie siekiantį eiti arba atitinkamas pareigas einantį asmenį gavimo ir šios informacijos vertinimą atsakingas asmuo, kuris kiekvienais metais iki sausio 15 d. ar po kiekvienos struktūros pertvarkos arba pareigybių pavadinimų korekcijų ir pagal poreikį sąrašą atnaujinama. Taip pat LTOU teikia SM Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupei patvirtinti pareigų sąrašus, kai asmenys tikrinami pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą bei užtikrina asmenų, siekiančių eiti ar einančių šiame sąrašė nurodytas pareigas, tikrinimą. Aukščiau minimos kreipimosi procedūros vykdomos remiantis LTOU generalinio direktoriaus 2022 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 1R-55 „Dėl LTOU ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesų pakeitimo“ patvirtintais procesais. Kai taikomi specialieji norminiai teisės aktai dėl specialaus Įmonės statuso, gali būti atliekama patikra ir šių teisės aktų pagrindu (pvz.: LTOU atveju pagal Lietuvos Respublikos Aviacijos įstatymą).

Taip pat, LTOU generalinio direktoriaus 2021 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1R-44 yra reglamentuotas viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo LTOU tvarkos aprašas, kurio 3.2.2. p. nurodyta, kad asmenys, pretenduojantys dirbti valstybinėje tarnyboje (išskyrus viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse įvardintus asmenis), pateikia per PINREG užpildytą deklaraciją kartu su pretendento dokumentais LTOU reikalavimu (ši deklaracija nėra viešinama). Pateikti deklaraciją gali būti reikalaujama, jei pareigoms, į kurias asmuo pretenduoja, priskirtos funkcijos yra susijusios su valstybės ar savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų lėšų valdymu, valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, administracinių sprendimų rengimu bei priėmimu ar viešųjų paslaugų teikimu.

Būtina pažymėti, kad Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 2 str. 5 d. 7 p. nurodo, kad valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys yra valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovai ir jų

pavadootojai, o 10 p. papildo, kad akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei (savivaldybėms), vadovai ir vadovų pavadootojai, taip pat šių bendrovių patronuojamųjų (dukterinių) akcinių bendrovių ar uždarytųjų akcinių bendrovių vadovai ir vadovų pavadootojai, taip pat šių bendrovių patronuojamųjų (dukterinių) akcinių bendrovių ar uždarytųjų akcinių bendrovių vadovai ir vadovų pavadootojai. Taigi, esminis skirtumas nurodant skirtumą tarp valstybinės įmonės ir akcinės bendrovės priklausančios valstybei yra tai, kad pretendentai į akcinės bendrovės struktūrinių padalinių vadovus ir jų pavadootojus neprivalo teikti viešųjų ir privačių interesų deklaracijų, o tai atima galimybę reikalauti pateikti viešųjų ir privačių interesų deklaraciją Vyriausioji tarnybos etikos komisijos nustatyta tvarka iš pretendento norinčio užimti pareigas bei sudaro galimybę kilti interesų konflikto rizikai.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą padalinių vadovų ir pavadootojų atrankos proceso reglamentavimą po LTOU statuso pakeitimo, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo LTOU tvarkos aprašo 3.2.2. p. negalės būti taikomas. Nesant atitinkamo papildomo proceso galima pvz.: interesų konflikto rizikos tikimybė įdarbinant padalinių vadovus ir pavadootojus. Būtina pažymėti, kad SM 2023 m. balandžio 14 d. rašte Nr.1SR-90 buvo atkreiptas dėmesys į tinkamą interesų konfliktų ir tam tikrų rizikų valdymą vykdant atrankas į bet kurias pareigas įmonėje. Taip pat pavesta dar kartą įsivertinti įmonėse veikiančias viešų ir privačių interesų valdymo sistemas, deklaravimą, galimus konfliktus ar jų regimybes, nusišalinimo/nušalinimo procedūras. Atlikus KPT ir įvertinus teisinio reglamentavimo pasikeitimus po pasikeitusio Įmonės statuso darytina išvada, kad šių rizikų tinkamam valdymui bus reikalingas papildomas reglamentavimas.

Analizuojant kylančias korupcijos rizikas vykdant AB LTOU darbuotojų, struktūrinių padalinių ir jų pavadootojų atrankas nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1162 patvirtintame pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašė nurodyta, kad konkursas organizuojamas siekiant parinkti darbuotoją į pareigas valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė. Taip pat, nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 247 patvirtintas Konkursų vykdymo tvarkos aprašas, reglamentuoja būtent konkursų organizavimą ir vykdymą valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė. Konkurso organizavimas ir vykdymas apima: konkurso paskelbimą; dokumentų, kuriuos būtina pateikti norint dalyvauti konkurse, pateikimą ir priėmimą; pretendentų užimti pareigybę įmonėje, įstaigoje, savivaldybių kultūros centre atrankos komisijos sudarymą ir asmenų, pageidaujančių dalyvauti konkurse, atranką. Konkursas gali būti vykdomas telekomunikacijų galiniais įrenginiais mutatis mutandis Viešojo valdymo agentūros direktoriaus

	<p>nustatyta tvarka, taikoma priimant į valstybės tarnautojo pareigas. Atsižvelgiant į tai, kad LTOU tapus akcine bendrove nebus taikomi aukščiau minimi teisės aktai ir išanalizavus LTOU generalinio direktoriaus 2020 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr.1R-52 patvirtintą LTOU darbuotojų atrankos procesą, LTOU kandidatų įdarbinimo procesą, matyti, jog po statuso pasikeitimo galimos korupcijos rizikos dėl darbuotojų atrankos procedūrų, jei nebus nustatyta atnaujinta bendra atrankos ir įdarbinimo procedūrų vidinė tvarka pagal aktualų teisinį reguliavimą akcinės bendrovės kontekste. Parengus vieningą darbuotojų atrankos ir įdarbinimo procesų aprašą pagal akcinės bendrovės darbuotojų įdarbinimą reglamentuojančius teisės aktus galimos rizikos būtų suvaldytos.</p> <p>Apibendrinant aukščiau išdėstytas aplinkybes ir rizikas LTOU pakeitus statusą iš valstybinės įmonės į akcinę bendrovę iš esmės pasikeis personalo atrankos nustatymo procedūrų reglamentavimas, todėl augs rizikos tikimybė ir jai tinkamai valdyti reikia naujo vidaus reglamentavimo. Poveikį mažina aplinkybė, jog šiai rizikai suvaldyti ši rizika buvo identifikuota ir jau rengiamas vidaus teisės aktas, kuriame reglamentuojama kandidatų į akcinės bendrovės struktūrinių padalinių vadovus papildomos patikros procedūros, parengiat pretenduojančiam kandidatui apklausos anketą dėl galimų rizikų valdymo, ir planuojamas rengti naujos redakcijos personalo atrankų ir įdarbinimo vidaus tvarkos aprašas.</p>
Kita informacija	
<p>5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo</p>	<p>LTOU Finansų departamento Viešųjų pirkimų skyriui, kartu su darbuotoju(-ais), atsakingais už viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Taikyti rizikos valdymo priemonės, numatytas Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos apraše, užtikrinant savalaikį pirkimų planavimą, rinkos tyrimų vykdymą ir fiksavimą VIPIS, bei viešųjų pirkimų atlikimą iš vieno tiekėjo apklausos būdu iki 5000 eurų be PVM, kai aprašas tokią galimybę numato; 2. Tęsti mokymus ar informacinius pranešimus (atmintines) pirkimų iniciatoriams apie pirkimų planavimo, rinkos tyrimo atlikimo, neskelbiamų mažos vertės pirkimų atliekamų iš vieno tiekėjo rizikas ir atsakomybę. <p>LTOU Personalo ir administravimo skyriui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parengti atrankos ir įdarbinimo procesų aprašą pagal aktualų teisinį reglamentavimą. <p>LTOU Saugos ir saugumo Prevencijos skyriui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tobulinti teisės aktus numatant LTOU akcinės bedrovės struktūrinių padalinių vadovų ir/ar pavaduotojų papildomas patikros procedūras, parengiat pretenduojančiam kandidatui apklausos anketą dėl galimų rizikų valdymo.
<p>6. Kitos pastabos</p>	<p>Nėra.</p>
<p>7. Priedai</p>	<p>Nėra.</p>
<p>Išvadą parengęs asmuo:</p>	

LTOU Saugos ir saugumo departamento Prevencijos skyriaus prevencijos specialistas Mindaugas Kavaliauskas	(parašas)
--	-----------
